

Els volcans del món a la Garrotxa

crònica

Els propassats dies 11, 12, 13 i 14 de maig se celebraren les primeres Jornades Internacionals de Vulcanologia a la ciutat d'Olot, amb l'objectiu d'acostar el fenomen vulcanològic a la societat. Durant aquests quatre dies, es van dur a terme un seguit de conferències, col·loquis i projeccions de pel·lícules entorn el fenomen volcànic mundial i en concret, a la Garrotxa.

L'estructuració de les activitats de les Jornades era la següent: a les set o, en alguns casos, 2/4 de 8 del vespre, al Teatre Principal d'Olot, s'oferien les conferències a càrrec dels especialistes convidats. Després de l'exposició del conferenciant, s'oferia la possibilitat de fer-li preguntes o demanar aclariments. Ja al vespre, normalment a les 10 de la nit, es projectaven les pel·lícules al mateix teatre. La participació de la gent es pot qualificar de satisfactòria. En la majoria de les sessions el nombre d'assistents va superar el centenar. L'interès de les conferències va quedar palès en les nombroses preguntes que els participants van fer als diferents experts de cada tema.

A les jornades hi van participar reconeguts especialistes de prestigi mundial. La inauguració de les jornades el dijous 11 a les set de la tarda, va comptar amb la presència del conseller de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, Albert Vilalta. En el seu discurs inaugural va recalcar la riquesa paisatgística i geològica de la zona volcànica de la Garrotxa, i també la potencialitat en el camp educatiu i científic d'aquesta àrea.

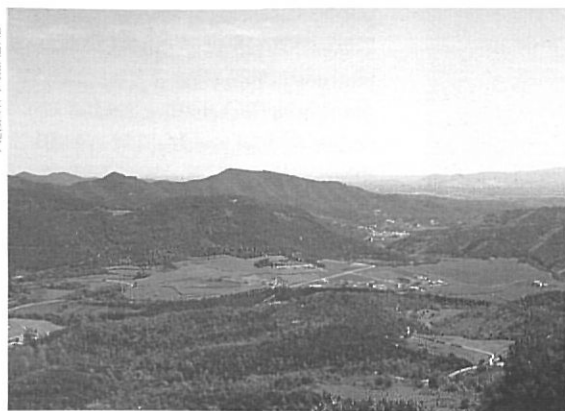
Tot seguit, el director dels

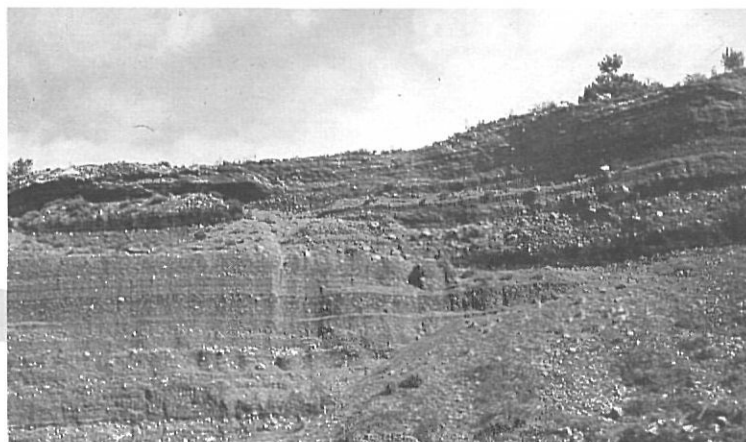
Observatoris Vulcanològics de l'Institut de Física del Globus de París, Jean-Louis Cheminée, va fer una introducció a la relació que existeix entre els volcans i el medi ambient. El vulcanòleg francès va exposar un seguit de dades referents a les últimes erupcions i les conseqüències mediambientals que han comportat. Les grans erupcions volcàniques d'aquests últims anys han aportat moltes dades noves per als científics. Aquestes dades han permès avançar de forma espectacular en el camp de la vulcanologia i, en concret, en l'estudi del comportament dels volcans en erupció. Tal com exposava el doctor Cheminée, en el moment pre-eruptiu el control dels gasos, el bombament del terreny, el flux tèrmic... són factors que cal controlar, per tal de poder fer una bona previsió de l'erupció volcànica i per predir quin tipus d'erupció es produirà. És en aquest camp on actualment se centren les investigacions científiques.

El divendres 12, les dues conferències programades estaven encaminades a conèixer les característiques vulcanològiques de la zona de la Garrotxa.

Per la seva banda, el vulcanòleg lleidatà Joan Martí, investigador del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), va oferir una conferència molt interessant on va aclarir el perquè de l'evolució i les característiques del vulcanisme quaternari gironí. Durant la seva exposició, va fer notar que tot i la concentració de cons volcànics a l'àrea de la Garrotxa, no cal oblidar l'existència de tot un seguit d'altres manifestacions

Les manifestacions volcàniques gironines es reparteixen per la Garrotxa, la Selva, el Gironès i l'Empordà.

volcàniques de gran importància que es reparteixen per les comarques de la Selva, el Gironès i l'Empordà. Concretament es va referir als volcans de la Vall de Llèmena: el Puig de la Banya de Boc i el Puig d'Adri, i a la comarca de la Selva: el volcà de la Crosa, de Sant Dalmai. En els seus dipòsits hi trobem l'evidència d'uns episodis freatomagmàtics –episodis de gran explosivitat a causa de la barreja del magma amb aigua meteòrica– que els donen un interès especial.

En la xerrada que va oferir el cap del Servei Geològic de Catalunya, Antoni Roca, especialista en sismologia, va afirmar amb rotunditat que el risc sísmic a Catalunya no és nul. Ja que, en l'avaluació del risc cal tenir en compte tres aspectes: la perillositat, la vulnerabilitat i el cost, a l'àrea catalana es pot parlar d'un risc sísmic moderat. La perillositat s'ha d'entendre com la probabilitat que en un punt i temps determinat succeeixi un terratrèmol; la vulnerabilitat, com la resposta de les estructures existents (construccions, ponts...) i finalment el cost, entès com el valor de les pèrdues materials. Així doncs, en la valoració del risc sísmic els factors primordials són de caràcter social i econòmic.

El dissabte al matí, amb motiu de les jornades, el Parc Natural va oferir a tots els interessats la possibilitat de fer una visita guiada per les grederes restaurades del volcà Croscat.

A la tarda tots els assistents a les conferències van poder fer un recorregut pel paradís volcànic de les Illes Canàries, mitjançant l'explicació que va oferir el

L'objectiu de les jornades d'Olot era acostar el fenomen vulcanològic a la societat.

reconegut vulcanòleg canari, el professor investigador del CSIC, Vicente Araña. També Pierre Lavina –que va venir com a representant del Parc Natural de l'Alvèrnia (França)– va fer una exposició del vulcanisme de l'Alvèrnia amb un seguit de magnífiques fotografies. La presència d'aquests representants de les institucions gestores dels territoris volcànics de l'Alvèrnia i les Illes Canàries va deixar entreveure la necessitat de mantenir unes relacions de col·laboració entre el Parc Natural de Zona Volcànica de la Garrotxa (PNZVG) amb àrees que tinguin les mateixes característiques des del punt de vista vulcanològic.

El matí del diumenge, després de l'esplèndida conferència que va oferir el geòleg Josep Ma. Mallarach, i com a cloenda, es va celebrar un col·loqui moderat pel director del Parc Natural de Zona Volcànica de la Garrotxa, Jaume Vicens, on van participar tots els conferenciants.

Tant de la conferència d'en Josep Ma. Mallarach –que va ser un repàs als diferents models de gestió d'espais protegits–, com del col·loqui posterior, se'n va poder treure una conclusió: tot i que en les diferents àrees volcàniques el fenomen vulcanològic marca el model de gestió, el que realment és important són les característiques socio-econòmiques de l'entorn. Per això a l'hora de buscar models per a la gestió del PNZVG cal fixar-se en models aplicats en altres espais protegits humanitzats.

Aquestes jornades tal com

afirmà el seu director, el periodista i consultor mediambiental Santi Vilanova, han volgut ser un petit homenatge al matrimoni Krafft. Especialistes en la fenomenologia dels volcans, van dedicar tota una vida a observar i enregistrar les erupcions volcàniques més importants d'aquests últims vint anys. Una petita part del seu llegat cinematogràfic va poder ser admirat pels participants de les jornades. Els Krafft, morien el 3 de juny de 1991, mentre filmaven una erupció del Mont Unzen, al Japó.

És per això, que les projeccions dels reportatges científico-divulgatius dels Krafft, tant el dijous amb la documental «La Fournaise, un volcan dans la mer» com el divendres amb «Sur les volcans du monde», van ser els moments més emotius de les jornades. El germà de Maurice Krafft, el professor Bertrand Krafft, va fer les presentacions dels films i a més –fora de programa– va mostrar un enregistrament familiar de la primera experiència del seu germà, quan encara era un nen, en el món de la vulcanologia: l'ascens al volcà Estromboli.

També cal remarcar la projecció de les pel·lícules «La Garrotxa, els volcans i els homes» del cineasta olotí Pep Callís i la pel·lícula «Vulcano» de William Dieterle.

Com a conclusió podem dir que cal valorar molt positivament aquestes primeres jornades vulcanològiques i esperar que es consolidi la seva organització periòdica.